

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 4 Şubat 2026

Sayı : 16806

40151

Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.

04/02/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Eğitim hakkı, çocuklarımız ve gençlerimiz başta olmak üzere her yaştan tüm vatandaşlarımızın toplumsal yaşama eşit ve bağımsız biçimde katılabilmesinin temel koşuludur. Ancak körler ve görme engelli vatandaşlarımız açısından Türkiye'de eğitim sistemi; okul öncesinden yükseköğretime, müfredattan sınavlara, fiziki koşullardan dijital içeriklere kadar pek çok alanda ciddi erişilebilirlik sorunlarına sahiptir. Bu sorunlar, yalnızca teknik eksikliklerden ibaret olmayıp, görme engelli öğrencilerin eğitim hayatı boyunca sürekli olarak başkalarına bağımlı hâle gelmesine yol açan yapısal bir eşitsizlik üretmektedir.

Körler ve görme engelli öğrenciler; ders kitaplarına erişim, sınıf içi materyallerin kullanımı, tahtadaki içeriklerin aktarımı, ölçme ve değerlendirme süreçleri ile sınav uygulamalarında önemli güçlüklerle yaşadığına dair tarafıma birçok bilgi, talep ve şikâyet iletilmektedir. Braille alfabeli kitapların ve erişilebilir dijital içeriklerin yetersizliği, yardımcı teknolojilere erişimde yaşanan sorunlar ve öğretmenlerin bu alandaki bilgi eksikliği, öğrencilerin akademik başarılarını doğrudan etkilemektedir. Eğitim ortamlarının büyük ölçüde görsel anlatıma dayanması, görme engelli öğrencilerin potansiyellerini ortaya koymalarını engellemektedir.

Bunun yanı sıra, farklı kademelerdeki okul/eğitim binalarının fiziksel koşulları, yönlendirme sistemleri ve güvenlik düzenlemeleri de görme engelli öğrenciler açısından çoğu zaman sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Dokunsal yüzeylerin eksikliği, Braille yönlendirmelerin sınırlılığı ve okul içi yön bulma sistemlerinin yetersizliği, öğrencilerin okul yaşamında bağımsız hareket edebilmesini zorlaştırmaktadır. Bu durum, eğitimin yalnızca akademik değil, aynı zamanda sosyal boyutunda da dışlanmaya yol açmaktadır. Ölçme ve değerlendirme alanında ise merkezi sınavlar, bursluluk sınavları ve okul içi sınavlarda erişilebilirlik hâlâ büyük bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Okuyucu-işaretleyici uygulamaları, erişilebilir dijital sınav sistemleri ve eşit süre düzenlemeleri konusunda yaşanan uygulama farklılıkları, görme engelli öğrenciler arasında dahi eşitsizlik yaratmaktadır. Ayrıca bu uygulamaların keyfî ve standarttan yoksun biçimde yürütüldüğüne dair ciddi iddialar bulunmaktadır.

Dijitalleşmenin hız kazandığı bir dönemde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın kullandığı platformlar da görme engelli bireyler açısından kritik öneme sahiptir. EBA, MEBBİS, e-Okul ve diğer dijital sistemlerin ekran okuyucu uyumu, sesli yönlendirme ve erişilebilir tasarım kriterleri bakımından yeterliliği, görme engelli öğrencilerin ve velilerin eğitime etkin katılımını belirlemektedir. Ancak sahadan gelen bilgiler, bu platformlarda erişilebilirlik açısından sorunların olduğunu göstermektedir. Öğretmen eğitimi ve rehberlik hizmetleri de bu bütünün önemli bir parçasıdır. Görme engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin, özel eğitim öğretmenleri dışındaki branşlarda yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaması; rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin erişilebilir sunulmaması, öğrencilerin eğitim sürecini daha da zorlaştırmaktadır. Eğitimde kapsayıcılık, yalnızca özel okullar veya özel sınıflar üzerinden değil; tüm eğitim sistemi içinde eşitlikçi bir yaklaşım gerektirir. Bu bağlamda,

1. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğrenim gören körler ve görme engelli öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerin okul türlerine, eğitim kademelerine ve illere göre dağılımı nasıldır?
2. Görme engelli öğrenciler için Braille alfabeli ders kitapları, erişilebilir dijital kitaplar ve yardımcı eğitim materyalleri hangi düzeyde sağlanmaktadır? Bu materyallerin tüm dersleri kapsadığı söylenebilir mi?

3. EBA, e-Okul, MEBBİS ve benzeri Millî Eğitim Bakanlığı dijital platformları; ekran okuyucu uyumu, sesli yönlendirme ve erişilebilir tasarım kriterlerini karşılamakta mıdır? Bu konuda Bakanlığınızca yapılmış bir erişilebilirlik denetimi bulunmakta mıdır?
4. Okul binalarında görme engelli öğrencilerin bağımsız hareket edebilmesini sağlayacak dokunsal yüzeyler, Braille yönlendirmeler ve güvenli dolaşım düzenlemeleri hangi düzeydedir? Bu konuda belirlenmiş asgari standartlar var mıdır?
5. Görme engelli öğrencilerin merkezi sınavlar ve okul içi sınavlarda karşılaştıkları erişilebilirlik sorunlarına ilişkin Bakanlığınızın standartlaştırılmış bir uygulama rehberi bulunmakta mıdır? Okuyucu-işaretleyici uygulamaları ve sınav süreleri ülke genelinde eşit biçimde uygulanmakta mıdır?
6. Görme engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları bulunmakta mıdır? Bu eğitimlere bugüne kadar kaç öğretmen katılmıştır?
7. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, görme engelli öğrencilerin erişimine uygun biçimde sunulmakta mıdır? Bu alanda özel düzenlemeler yapılmış mıdır?
8. Görme engelli öğrencilerin eğitim hayatı boyunca yaşadığı erişilebilirlik sorunları, okul terk oranları ve akademik başarıları üzerine Bakanlığınız tarafından yapılmış bir saha araştırması veya etki analizi bulunmakta mıdır?
9. Millî Eğitim Bakanlığı'nın körler ve görme engelli öğrenciler için kısa, orta ve uzun vadeli hedefler, bütçe ve uygulama takvimi içeren bütüncül bir erişilebilir eğitim eylem planı bulunmakta mıdır?
10. Son beş yıl içerisinde Bakanlığınıza CİMER ve diğer kanallar aracılığıyla görme engelli öğrencilerin eğitime erişimine ilişkin yapılan başvuru ve şikâyet sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaç çözümüne kavuşturulmuştur?